

Uvedené modely vhodně doplnil digitální 3D model portálu kláštera v Panenském Týnci, který vznikl pomocí prostorového skenování a poskytl návštěvníkům výstavy mnohé netušené pohledy na tento pozoruhodný prvek.

Táňa Šimková

MARTA PAVLÍKOVÁ – JIŘÍ BUREŠ – LENKA HÁJKOVÁ: ZAMĚSTNANECKÁ SÍDLIŠTĚ V SEVERNÍCH ČECHÁCH MEZI LETY 1918–1938. FIREMNÍ KOLONIE A STÁTNÍ DOMY

Dalším příspěvkem k poznání složité problematiky meziválečné bytové výstavby na území ústeckého kraje je publikace „Zaměstnanecká sídliště v severních Čechách mezi lety 1918–1938, Firemní kolonie a státní domy“. Titul vydaný v roce 2016 Národním památkovým ústavem, územním odborným pracovištěm v Ústí nad Labem navazuje na knihu z roku 2014, která sledovala výstavbu státních hornických kolonií. Autoři Mgr. Marta Pavlíková, Mgr. Jiří Bureš a Mgr. Lenka Hájková podávají ucelený náhled na dosud hlouběji neprobádaný segment naší meziválečné architektury.

Knihy je kompozičně rozdělena na dvě části, úvodní, obecně pojednanou a na katalog vybraných realizací. Úvodní část popisuje východiska meziválečné bytové výstavby, zákonné normy, pobídky stavebnímu ruchu a losové akce (kapitola „Ve státním zájmu“). Sledována je i firemní politika zaměstnaneckého bydlení a další péče o zaměstnance (kapitola „Kdo práci má, bydlí“). Samostatná kapitola je věnovaná výstavbě domů pro státní zaměstnance. Pojednáno je i o soudobých trendech rychle se měnící bytové kultury a o vlivech funkcionalistických teorií minimalizovaného bydlení (kapitola „Hledání ideálu“).

Druhá část knihy má podobu katalogu vybraných realizací, zde se autoři podrobněji věnují sídlišti Weinmannových závodů v Chudeřicích od Otto Rudolfa Salvisberga, kolonii lovosické České továrny na umělé hedvábí od Fritze Lehmana nebo bytové výstavbě chomutovských Manesmannových válcoven od Adolfa Foehra. Opomenuta nezůstala ani sídliště firmy Schicht a Spolku pro chemickou a hutní výrobu v Ústí nad Labem. Českou produkci v katalogu zastupuje zaměstnanecká kolonie ervěnické elektrárny od Bohumila Hübschmanna. Další severočeské realizace od zavedených i začínajících českých architektů, které jsou úzce spojeny se státní výstavbou, jsou blíže připomenuty v kapitole „Stát – první mezi stavebníky“.

Cílem autorů bylo přiblížit čtenáři dosud málo známou kapitolu meziválečného stavebního vývoje severozápadních Čech a na nejzajímavějších architektonických a urbanistických projektech zaměstnaneckého bydlení blíže představit bytovou politiku státu a významných průmyslových podniků v regionu. Tato zaměstnanecká výstavba, která zasáhla široký

prostor německého pohraničí, významně dotvořila urbanistickou strukturu řady měst a obcí a společně s další bytovou výstavbou organizovanou městskými samosprávami a bytovými družstvy pomohla nastartovat stavební průmysl a oživit hospodářství. Na pozadí procesu vzniku jednotlivých projektů bytové výstavby se v knize názorně zrcadlí vzájemné soužití i antagonismus českého a německého žilvu v příhraničních oblastech a sám architektonický výraz jednotlivých realizací často velmi dobře ilustruje ideové a národnostní rozštěpení této části Československé republiky. Jak samotní autoři v knize uvádějí, státní správou i soukromými podniky iniciované stavební projekty však především znamenaly jedinečnou příležitost k zapojení širokého okruhu českých i německých architektů, kterým se podařilo vypracovat architektonicky kvalitní projekty sociálního bydlení reflektující světový vývoj v této oblasti.